

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Pavel Houdek

Téma a rozsah práce: Tématem práce je: **Přínosy a rizika zavedení právní subjektivity zvířat v českém právu.** Práce je zpracována na 69 stranách z toho 60 stran vlastního textu v 5 kapitolách doplněných o předmluvu, úvod, závěr, abstrakt a další povinné náležitosti. Nutno doplnit, že diplomová práce splňuje požadovaný počet znaků pro tento druh práce pouze při započtení citací a poznámek pod čarou.

Datum odevzdání práce: 21. 12. 2016

Aktuálnost (novost) tématu: Problematika právní subjektivity zvířat je téma nepochybně aktuální, a to nejen v českém právu (viz otázka práv lidoopů na Novém Zélandu či ve Španělsku). Na tyto trendy reaguje i nový občanský zákoník, který živé zvíře již nepovažuje za věc, ale za smysly nadaného živého tvora, který má zvláštní význam a hodnotu. Jedná se tedy o oblast relativně novou a aktuální.

Náročnost tématu: Téma lze považovat za spíše náročné. Jde o materii s výrazným přesahem do mimoprávních oblastí (zejména filozofie, etiky, sociologie, biologických věd), přičemž současně nelze příliš čerpat z platné právní úpravy. Téma má dále přesah jak do oblasti práva veřejného tak i soukromého a jeho uchopení vyžaduje rovněž dobré zvládnutí základu právní teorie a filozofie. Na druhou stranu lze k této problematice nalézt dostatek pramenů.

Hodnocení práce: Diplomant se v první kapitole stručně věnuje historii a vývoji právní ochrany zvířat (ochrana zvířat proti týrání, welfare zvířat a práva zvířat). V rámci druhé kapitoly se pak autor zaměřil na stávající právní úpravu práv zvířat v právu ústavním, veřejném a soukromém, a to nejen v českém právním řádu, ale částečně také v rámci úprav v některých evropských zemích (Německo, Švýcarsko). Kapitola zahrnuje rovněž úpravu v právu mezinárodním, poněkud nesystematicky je pak úprava na úrovni EU zahrnuta do podkapitoly zaměřující se na veřejnoprávní úpravu. Následující kapitola blíže specifikuje možné podoby právní subjektivity zvířat včetně konceptu living property a animal person. Navazující čtvrtá kapitola uvádí argumenty pro a proti přiznání právní subjektivity zvířatům. Konečně v páté kapitole jsou popsány samotné možnosti definování rozsahu právní subjektivity zvířat včetně problematiky právního jednání a právní odpovědnosti.

Diplomant při zpracování tématu prokázal schopnost celkové orientace v problematice a zpracování komplexních informací do srozumitelného a strukturovaného celku. Z textu práce je nepochybné, že autor je dobře obeznámen s danou problematikou a je schopen své poznatky popsat a interpretovat. Diplomová práce má celkem 69 stran z toho 60 stran vlastního textu a 5 kapitol doplněných o abstrakt a další povinné náležitosti. Nutno doplnit, že diplomová práce splňuje požadovaný počet znaků pro tento druh práce pouze při započtení citací a poznámek pod čarou. Členění práce je přehledné, téměř bez překlepů či pravopisných chyb. Autor prokazuje schopnost práce s odbornou literaturou a ocenit lze poměrně významné zastoupení literatury cizojazyčné (v anglickém jazyce). Po formální stránce proto hodnotím práci pozitivně.

Autor přináší celou řadu argumentů pro zavedení subjektivity zvířat, které se však pohybují spíše na úrovni etických soudů a morálních postojů, byť pro právo jistě inspirativních. Naopak v souladu s rčením, že právo má smysl, jen pokud je vymahatelné, v práci postrádám hlubší zamyšlení nad možnostmi subjektivní práva zvířat skutečně efektivně prosazovat. Autor na několika místech zmiňuje či cituje kritiku stávající úrovně ochrany zvířat (např. kap. 4.2., úvod kap. 3. či v rámci závěru – delfini v Praze), aniž by

dovodil, jaké skutečné změny (kromě spíše symbolického významu u kytovců a lidoopů, jak autor uzavírá v závěru práce) lze zavedením subjektivních práv zvířat dosáhnout, a to zejména ve srovnání s variantou absolutních zákazů (např. využívání některých skupin zvířat). Stejně tak autor zcela pominul problematiku vztahu subjektivních práv zvířat a možnosti druhové ochrany (zejména záchranné programy, regulace přemnožených populací, likvidace nepůvodních druhů), tedy oblast kde dochází ke střetu zájmu na linii zvíře - jedinec vs. přežití druhu a nikoliv zvíře vs. zájmy člověka (pokusy, hospodářská zvířata, zájmové chovy, veřejná vystoupení apod.).

S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že cíl diplomové práce vytknutý v jejím úvodu, tj. najít odpověď na otázku, zdali je právní subjektivita zvířat řešením, které povede k vyšší ochraně zvířat, a je tedy vyšší vývojovou tendencí právní ochrany zvířat, byl diplomantem splněn jen částečně.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: Diplomová práce je po stránce právní, jazykové, věcné a grafické na velmi dobré úrovni. Doporučuji ji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm mezi **výborně a velmi dobře**.

Otázky k obhajobě: V rámci ústní obhajoby navrhuji, aby se autor věnoval následujícím otázkám:

1. Je dle názoru diplomanta slučitelné udělení právní subjektivity zvířatům (zejména právo na svobodu) s ochranou ohrožených druhů živočichů ex situ (např. primátů)?
2. Jaký je názor autora na koncept lidského práva na ochranu zvířat (zmíněno na str. 15 práce), jako varianty k zavedení právní subjektivity zvířat?

V Praze dne 23. 01. 2017

JUDr. Stanislav Derlich, Ph.D.